

Charta rešpektujúcej zdravotnej starostlivosti: Všeobecné práva žien a novorodencov

1. Nikto nesmie byť vystavený ublíženiu a hrubému zaobchádzaniu.

Je neprípustné, aby vám alebo vášmu novorodencovi niekto fyzicky ubližoval. Starostlivosť o vás a vaše dieťa má byť jemná a empatická a máte dostať pomoc, keď pociťujete bolesť alebo nepohodlie.

Právne východiská:

Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, 1966, Článok 7
Dohovor o právach dieťaťa, 1990, Článok 19, 37
Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, 2006, Článok 15, 16

Regionálne právne východiská:

Africká charta ľudských práv a práv národov, 1998, Článok 6
Africká charta práv dieťaťa, 1990, Článok 16
Americký dohovor o ľudských právach, 1969, Článok 5
Dodatkový protokol k Americkému dohovoru o ľudských právach v oblasti hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv, 1988, Článok 19
Dohovor z Belém do Pará, 1994, Článok 2, 3, 4
Európsky dohovor o ľudských právach, 1950, Článok 3

2. Každý má právo na informácie, informovaný súhlas, na rešpektovanie svojich rozhodnutí a preferencií, vrátane prítomnosti sprevádzajúcej osoby podľa vlastného výberu počas poskytovania zdravotnej starostlivosti v tehotenstve a počas pôrodu a právo na odmietnutie zdravotníckych úkonov.

Je neprípustné, aby vás niekto nútil alebo na vás či vašom novorodencovi vykonával úkony bez toho, aby ste o tom vedeli a súhlasili s tým. Každá žena má právo na autonómiu rozhodovania, na prístup k informáciám, na udelenie informovaného súhlasu a na odmietnutie starostlivosti. Každý rodič alebo zákonný zástupca má právo dostať informácie a udeliť informovaný súhlas alebo odmietnuť navrhovaný postup pre svoje novorodené dieťa, v najlepšom záujme dieťaťa, pokiaľ zákon nestanovuje inak.

Právne východiská:

Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, 1966, Článok 7, 19
Dohovor o právach dieťaťa, 1990, Článok 5, 13

Regionálne právne východiská:

Africká charta ľudských práv a práv národov, 1998, Článok 9
Americký dohovor o ľudských právach, 1969, Článok 13
Európsky dohovor o ľudských právach a biomedicíne, 1997, Článok 5, 6

3. Každý má právo na súkromie a ochranu osobných údajov.

Je neprípustné, aby niekto bez vášho súhlasu zdieľal osobné alebo zdravotné údaje vás alebo vášho novorodenca, vrátane zdravotnej a obrazovej dokumentácie. Vaše právo na súkromie a právo na súkromie vášho dieťaťa musia byť rešpektované, s výnimkou odovzdávania potrebných informácií medzi poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti za účelom ďalšieho poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Právne východiská:

Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, 1966, Článok 17
Dohovor o právach dieťaťa, 1990, Článok 16
Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, 2006, Článok 22

Regionálne právne východiská:

Africká charta práv dieťaťa, 1990, Článok 10
Americký dohovor o ľudských právach, 1969, Článok 11
Európsky dohovor o ľudských právach, 1950, Článok 8
Európsky dohovor o ľudských právach a biomedicíne, 1997, Článok 10

4. Každý človek sa od momentu narodenia stáva osobitým jedincom a má právo, aby sa s ním jednalo dôstojne a s rešpektom.

Je neprípustné, aby vás niekto ponižoval, slovné napádal, hovoril o vás či vašom novorodencovi alebo sa dotýkal vás či vášho novorodenca ponižujúcim alebo nerešpektujúcim spôsobom. Starostlivosť o vás a vaše novorodené dieťa musí byť rešpektujúca a empatická.

Právne východiská:

Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, 1966, Článok 17
Dohovor o právach dieťaťa, 1990, Článok 16, 23
Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, 2006, Článok 17

Regionálne právne východiská:

Africká charta ľudských práv a práv národov, 1998, Článok 6
Africká charta práv dieťaťa, 1990, Článok 13
Americký dohovor o ľudských právach, 1969, Článok 5, 11
Dohovor z Belém do Pará, 1994, Článok 4
Európsky dohovor o ľudských právach, 1950, Článok 8

5. Každý má pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti právo na rovnosť, nediskrimináciu a rovnaké zaobchádzanie.

Je neprípustné, aby niekto diskriminoval vás alebo vášho novorodenca kvôli niečomu, čo si daná osoba myslí alebo čo sa jej na vás alebo vašom dieťati nepáči. Princíp rovnosti vyžaduje, že tehotné ženy majú rovnakú právnu ochranu, ako by mali, keby neboli tehotné, vrátane práva robiť rozhodnutia o tom, čo sa stane s ich telom.

Právne východiská:

Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, 1966, Článok 24 (1), 26
Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, 1966, Článok 2, 10 (3)
Dohovor o právach dieťaťa, 1990, Článok 2
Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, 1979, Článok 1, 12, 14(2)(b)
Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, 2006, Článok 5, 6, 7
Medzinárodný dohovor o ochrane práv všetkých migrujúcich pracovníkov a členov ich rodín, 1990, Článok 14
Medzinárodný dohovor o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, 1965, Článok 2, 5
Dohovor Medzinárodnej organizácie práce o domorodom a kmeňovom obyvateľstve, 1989 (No. 169), Článok 3

Regionálne právne východiská:

Africká charta ľudských práv a práv národov, 1998, Článok 2
Africká charta práv dieťaťa, 1990, Článok 3
Americký dohovor o ľudských právach, 1969, Článok 1
Dohovor z Belém do Pará, 1994, Článok 6
Európsky dohovor o ľudských právach, 1950, Článok 14

6. Každý má právo na zdravotnú starostlivosť a na najvyššiu dosiahnuteľnú úroveň zdravia.

Je neprípustné, aby niekto upieral vám alebo vášmu novorodencovi zdravotnú starostlivosť, ktorú potrebujete, a zabraňoval vám v prístupe k nej. Vy a váš novorodenec máte právo na starostlivosť najvyššej kvality, poskytnutú včas, v čistom a bezpečnom prostredí, zdravotníckym personálom, ktorý je vyškolený v najlepších súčasných postupoch.

Právne východiská:

Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, 1966, Článok 12

Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, 1979, Článok 5, 12
Dohovor o právach dieťaťa, 1990, Článok 23, 24

Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, 2006, Článok 25

Dohovor Medzinárodnej organizácie práce o domorodcom a kmeňovom obyvateľstve, 1989 (No. 169), Článok 25

Regionálne právne východiská:

Európsky dohovor o ľudských právach a biomedicíne, 1997, Článok 3

Africká charta ľudských práv a práv národov, 1998, Článok 16

Africká charta práv dieťaťa, 1990, Článok 14

Dodatkový protokol ku Americkému dohovoru o ľudských právach v oblasti hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv, 1988, Článok 10

7. Každý má právo na slobodu, autonómiu, sebaurčenie. Nikto nesmie byť svojvoľne zadržaný.

Je neprípustné, aby niekto zadržal vás alebo vášho novorodenca v zdravotníckom zariadení, a to ani v prípade, ak nemôžete zaplatiť za poskytnuté služby.

Právne východiská:

Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, 1966, Článok 1

Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, 1966, Článok 1, 9.1, 18.1

Dohovor o právach dieťaťa, 1990, Článok 37

Dohovor Medzinárodnej organizácie práce o domorodcom a kmeňovom obyvateľstve, 1989 (No. 169), Článok 2,5

Regionálne právne východiská:

Africká charta ľudských práv a práv národov, 1998, Článok 6, 20

Africká charta práv dieťaťa, 1990, Článok 30

Americký dohovor o ľudských právach, 1966, Článok 7

Európsky dohovor o ľudských právach, 1950, Článok 5

8. Každé dieťa má právo byť so svojimi rodičmi alebo zákonnými zástupcami.

Je neprípustné, aby vás niekto oddelil od vášho novorodenca bez toho, aby ste s tým súhlasili. Vy a vaše novorodené dieťa máte právo ostať stále spolu, a to aj v prípade, keď sa dieťa narodí malé, predčasne alebo v zdravotnom stave, ktorý si vyžaduje osobitú starostlivosť.

Právne východiská:

Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, 1966, Článok 17

Dohovor o právach dieťaťa, 1990, Článok 9, 16

Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, 2006, Článok 22

Regionálne právne východiská:

Americký dohovor o ľudských právach, 1969, Článok 11

Európsky dohovor o ľudských právach, 1950, Článok 8

9. Každé dieťa má od narodenia právo na identitu a národnosť.

Je neprípustné, aby niekto upieral vášmu novorodencovi registráciu na matrike, a to ani v prípade, že dieťa zomrelo krátko po narodení. Je tiež neprípustné, aby niekto upieral vášmu novorodencovi národnosť, na ktorú má právny nárok.

Právne východiská:

Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, 1966, Článok 24

Dohovor o právach dieťaťa, 1990, Článok 7

Medzinárodný dohovor o ochrane práv všetkých migrujúcich pracovníkov a členov ich rodín, 1990, Článok 29

Regionálne právne východiská:

Africká charta ľudských práv a práv národov, 1998, Článok 5

Americký dohovor o ľudských právach, 1969, Článok 3

10. Každý má právo na primeranú výživu a čistú vodu.

Je neprípustné, aby niekto upieral vám a vášmu novorodencovi primeranú výživu, čistú vodu alebo zdravé prostredie. Máte právo na podporu a na informácie o výžive dieťaťa a o prospešnosti dojčenia.

Právne východiská:

Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, 1979, Článok 12, 14(2)

Dohovor o právach dieťaťa, 1990, Článok 24(2)(c), (2)(e)

Medzinárodný pakt o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach, Článok 11(1)

Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím, 2006, Článok 25(1)

Regionálne právne východiská:

Africká charta práv dieťaťa, 1990, Článok 14(2)

Protokol k Africkej charte ľudských práv a práv národov v oblasti práv žien v Afrike, 2005, Článok 15(a)

Dodatkový protokol k Americkému dohovoru o ľudských právach v oblasti hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv, 1988, Článok 12(1)